

תגובת עצים נשירים לעקת מים חריפה רב עונתית

האינטראקציה בין מנת השקיה ועומס יבול בתפוח ונקטרינה בהשפעתם על היבול, גודל הפרי, פוריות לאורך זמן ומימשק פחמימות. כמו כן נבחן גם גיזום חריף בנקטרינה על הישרדות העצים בהשקיה במנת מים נמוכה מאד.

הטיפולים בשני הניסויים יצרו טווח רחב של מצבי מים ועומסי יבול שהשפיעו שניהם על היבול וגודל הפרי. גיזום חצי מענפי השלד בנקטרינה לא שיפר את ביצועי העץ במונחים של גודל פרי. השקית חסר במהלך הקיץ גרמה לדחייה משמעותית של נשירת העלים הסתווית בשנת 2009, אך לא ב-2010. ככל שנשירת העלים היתה מאוחרת יותר כך התגברו צבירת העמילן בשורשים לפני החורף והחנטה בשנה העוקבת. המנגנון המבטיח את הישרדות העצים בעקת מים חריפה הוא התאמה אוסמוטית המבוקרת ע"י ריכוז הסורביטול בעלים.

מסתבר כי השקיית חסר, אפילו קיצונית, במשך שנתיים רצופות לא השפיעה על פוטנציאל נשיאת הפרי של תפוח בשנה השלישית. עם זאת, עצים שסבלו עקת מים צמחו פחות מאשר עצים שהושקו בשפע. בנקטרינה חלה ירידה קלה בחנטה בשנת הניסוי השלישית בעצים שסבלו עקת מים חריפה. היעדר הפגיעה בפוריות העצים מוסבר, לפחות בחלקו, בתקופת ההתאוששות הארוכה שלאחר הקטיף.

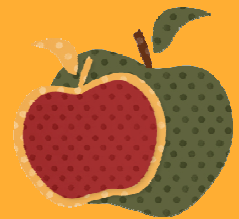
משתתפים: עמוס נאור, רפי שטרן, אליעזר גולדשמיט, שמואל וולף, שאול נשיץ

משק המים השפירים בארץ נמצא במצב קשה שכן כמות המים נתונה ומוגבלת והצריכה הביתית עולה בשל גידול האוכלוסייה, ישראלית ופלשתינית כאחד, וכן בשל עליה מתמדת ברמת החיים. במקביל, יש עליה בכמות מי הקולחים המהווים תחליף חלקי למים שפירים ובשל כך נמצאת חקלאות ישראל בתהליך מואץ של מעבר להשקיה בקולחים. בחלק מהאזורים לא תהיה מגבלת הספקת קולחים שכן הכמות גדולה והשימוש החוזר בחקלאות מצמצם בעיה אקולוגית קשה.

הרוב המכריע של המטעים הנשירים מרוכז בצפון הארץ אך כמות מי הקולחים מוגבלת בשל צפיפות האוכלוסייה וברור שלא ייובאו מי קולחים לאגן ההיקוות של הכנרת. אם כן, גם בעתיד תתבסס השקית המטעים בצפון הארץ בעיקר על מים שפירים ולפיכך צפוי ענף הנשירים בצפון להיות במגבלת מים תמידית, דבר המדגיש את הצורך בהעלאת יעילות השימוש במים.

מטרות המחקר הן פיתוח מימשק שיאפשר: 1. הישרדות עצים נשירים בהשקיה במנות מים נמוכות; 2. שיקום מהיר של הפוריות עם החזרה להשקיה אופטימלית.

המחקר בוצע בתפוח המיציג פירות גרעיניים ונקטרינה המיציגת פירות גלעיניים. נבחנה בניסויי שדה

עורך ראשי

דר' דוד כהן

עריכה ועיצוב

זמיר עשור

מערכת

אלקנה בן ישר, מנשה כהן, שלומי כפיר, איריס אדרי.

כתובת המערכת

בית מיג"ל, א.ת. דרומי קרית שמונה

מרכז מידע:

mop-zafon.org.il

דואר אלקטרוני

iris@migal.co.il